

at dette Ting næppe gaar med til en Forøgelse af Marinens Behov, af Marinens Krav, fordi jeg tror, at en Forandring, hvis vi overhovedet skulde gøre nogen saadan, maatte gaa i en anden Retning end den i Lovforslaget foreslaede. Dersom vi overhovedet skulde vente at kunne gennemføre de Reforme, der gøre deres Krav gældende, og som lyde, til os ikke alene her i Salen men ogsaa ude fra, ser jeg ikke, at der er andre Omraader, hvor vi overhovedet kunne komme til Besparelser af Betydning, end netop paa Militærvæsenets Omraade. Vort Militærvæsen's Historie, saaledes som det har udviklet sig, har næppe kastet synderlig Glans over vort lille Fædreland. Se vi tilbage paa vor Stilling ved Aarhundredets Begyndelse og derefter paa, hvad der er vort nuværende Lands Omraade trods alle de Udgifter, der have været anvendt paa Militærvæsenet, tror jeg ikke, vi have Grund til at være stolte. Hermed skal jeg slutte.

S. Bojesen: Ja, jeg skal lige straks svare den sidste ærede Taler med, at han ikke behøver at ønske os koldt Vand i Blodet. Jeg har, tror jeg, et ret klart Blik paa Sagen, og det er just derfor, at jeg har ønsket at bringe den frem. Men jeg ønsker ikke at blive misforstaaet — jeg har bragt Sagen frem, ikke fordi jeg har villet holde paa forøgede Udgifter, men fordi jeg ønskede, at Udgifterne kunde blive anvendte paa en anden Maade, idet den nuværende Anvendelsesmaade ikke i alle Henseender har mit Bifald. Jeg vil tillige straks tage det Forbehold, at jeg taler ikke paa andres Vegne end mine egne, hverken paa den ene eller paa den anden. Naar jeg har taget Ordet i denne Sag, er det, fordi jeg har haft den Tro, at Tingets Medlemmer, hvad enten de høre til det ene eller det andet Parti, dog maatte kunne faa Interesse for en Gang at løse et Spørgsmaal, der har været fremme saa mange Gange tidligere, uden at der er blevet sagt et Ord derom. Jeg skal indrømme, at jeg tænker ikke paa det hele store militære Spørgsmaal med nogen Glæde; men det er min Mening, at man, idet man holdt det militære Spørgsmaal uden for Lejrene, gennem Udtalelser fra Ministeren og Medlemmer her i Tinget, hvad enten de høre til det ene eller det andet Parti, og ved senere Drøftelser, mulig kunde komme saa vidt, at man sagde til sig selv: Hvor ere vi? Hvad kunne vi gøre? Hvad kunne vi vente? og derefter maatte vi saa stille vort Hovedspørgsmaal. Kan det godtgøres, at vi ikke kunne løse de Opgaver, som vi en Gang have sat os, som, hvad jeg oplyste i

mit første Foredrag, til Dels opretholdes, men dog kun vagt — det sagde jeg udtrykkelig —, og som særlig Krigsministeriet, hvad der forbyrder mig, holder paa, saa maa man lade dem ligge, men saa ogsaa lige det rent ud. Det er det, jeg mener, man bør gøre. Det kan ikke hjælpe, at man virkelig tror, at man kan løse Opgaver, man ikke kan løse; det er det, jeg mener, der maatte en Ende paa. Og naar vi en Gang gennem Forhandlinger om, hvad der kan gøres, og Forhandlinger om, hvad der kan bevilges eller ventes bevilget, har naaet et Maal, saa lad os saa sat paa det! Anderledes har jeg ikke tænkt mig Sagen, og skulde man gennem disse Forhandlinger, der have været førte i Dag og forhaabentlig ville blive førte senere, komme til det Resultat, at de og de Ting maa vi lade ligge, og at vi maa se at tage noget andet op, saa lad os komme ind paa noget nyt. Men vi kunne ikke forsvare vedblivende at lade Sagen staa paa Papiret Aar efter Aar, oven i Kjøbet den Sag, som Krigsministeriet saa fortræffelig har haft Oje for, om Forbindelsen mellem Landsdelene. Vi maa ikke lade denne Sag staa saaledes, at vi en Gang saa alle til at tro, at det er en Opgave, Marinen kan løse. Thi kan den ikke gøre det, maa vi lade dette Spørgsmaal falde og se at faa at vide, hvad vi da kunne gøre. Med denne Betragtning sluttede jeg mit første Indlæg. Jeg vilde gerne have Lov til med et Par Ord at besvare den højtærede Marineministers Bemærkninger med Hensyn til Anlægget ved Agersø Sund, som den højtærede Minister beklagede, at vi ikke havde faaet. Hvad der laa bag ved disse Udtalelser, tør jeg ikke sige. Jeg kan ikke udtale mig angaaende de foreslaede Smaabefæstninger, Forter eller hvad man skal kalde dem, Redouter, ved Sæfjorden og Grønsund. Jeg skal kun bemærke, at hvis man vil lægge Befæstninger ved Agersø Sund, maatte man først frafalde Tanken om at bygge Skibe, thi de tage meget længere Tid at bygge end en saadan Redoute, der er kastet op i et Øjeblik, hvorimod det tager Tid og koster Penge at bygge Skibe, hvad vi vel kunne være enige om. Den højtærede Minister sagde, at man kunde ikke altid vente at faa en Overmagt over for sig. Ja, det er det, jeg tror, vi altid kunne vente. Jeg kan ikke tænke mig, at den højtærede Ministers Tanker ere gaaede andre Steder hen end et Sted, som ikke har været i mine Tanker for øvrigt, og det er Sverige. Det er ganske vist ussælsigt, at vi i ethvert Tilfælde kunne staa nogenlunde paa lige Fod med Sverige, og under det skulde vi nødig gaa,